

15.9.1821: ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΓΑΛΛΟΥ ΠΡΟΞΕΝΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΕΧΑΙΝ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΦΑΓΕΣ ΚΑΙ ΛΕΗΛΑΣΙΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι σφαγές κράτησαν για αρκετές μέρες και ενώ ο Βεζύρης, όπως έχει αναφερθεί, είχε ζητήσει τερματισμό τους από τις 20 Ιουλίου, 1821, δηλαδή δέκα ημέρες μετά που απαγχονίστηκε ο Αρχιεπίσκοπος Κυπριανός, ο Κουτσιούκ Μεχμέτ κατακράτησε τη διαταγή για 40 μέρες για να μπορέσει να ολοκληρώσει το μακελειό.

Μια εικόνα της κατάστασης που επικρατούσε στην Κύπρο μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου δίνει ο γάλλος πρόξενος Μεσιέν (Mechain) σε αναφορά του (Κυπριακά Χρονικά σελ. 59, 1930) στις 15 Σεπτεμβρίου 1821 δύο και πλέον μήνες μετά την έναρξη των σφαγών:

"Από την αναχώρηση του Ruse, διάφορες περιστάσεις προκάλεσαν βάσιμες ανησυχίες στα ευρωπαϊκά καθιδρύματα της νήσου Κύπρου. Οι ανησυχίες αυτές καθισχύχασαν στις 29 Αυγούστου με τη λήψη της βεζυρικής επιστολής, την οποία ο υποκόμης de Viella μου απέστειλε από τις 20 Ιουλίου, αλλά κατακρατήθηκε από τον καπετάν πασά για σαράντα ημέρες αναμφίβολα με σκοπό να δώσει στον αντεπίτροπο του το χρόνο να επιτελέσει τις σφαγές και τη ληστευση, για τις οποίες είχα την τιμή να σας κοινοποιήσω στις 17 Αυγούστου.

Οι διαταγές τις οποίες η Πύλη έδωσε κατά παράκληση της βασιλικής πρεσβείας, δεν παρήγαγαν εδώ παρά μάτια διαμαρτυρία. Ιδού η σημερινή κατάσταση στην Κύπρο:

Τα χωριά είναι έρημα, η συγκομηδή μένει εγκαταλελειμμένη στους αγρούς, οι ευρισκόμενοι σε απόγνωση είναι ευδιάθετοι σε στάσεις. Οι ιθαγενείς Τούρκοι στους οποίους άρχισε να βαρύνει η τυρανία είναι πολύ δυσανεστήμενοι και τέλος τα ξένα στρατεύματα με ανυπμονησία αναμένοντο σύνθημα ή την αφορμή για ταραχές. Δυσοίωνοι ξένες ενδείξεις φαίνονταν να αγγέλλουν τη στιγμή αυτή δύο ημέρες πριν από την άφιξη της Cabarre la Lion της οποίας η εμφάνιση και πάλι επιβλήθηκε στον κυβερνήτη.

Ο διοικητής Λάρνακας αγαθός μουσουλάνος που έσωσε τη ζωή πολλών δυστυχών ανθρώπων, με επισκέφθηκε κρυφά τα μεσάνυκτα με σκοπό να προειδοποιήσει ότι ήταν ανάγκη να μη σταματήσουν να φυλάγονται οι ευρωπαίοι, ότι και ο ίδιος προφυλασσόταν, διότι είχε τη βεβαιότητα πως ο κυβερνήτης ήθελε να τον τιμωρήσει, επειδή δεν έδειξε ότι ήταν αρκετά αφοσιωμένος δήμιος. Ο αγάς των Γεντισάρων και ο ταμίας της Κύπρου βρίσκονται επίσης στον κατάλογο των προγεγραμμένων διότι εναντιώθηκαν στη διαρπαγή της Λάρνακας από την οποία ούτε αυτοί οι Ευρωπαίοι εξαιρέθηκαν".

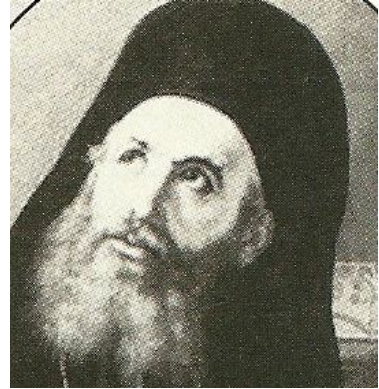
Οι ταλαιπωρίες και τα βάσανα των Κυπρίων συνεχίστηκαν για αρκετό ακόμα διάστημα παρόλον ότι δεν ήταν οργανωμένα.

Στις 12 Ιανουαρίου 1822 ο γάλλος πρόξενος μιλούσε ακόμα για σφαγές, ιδιαίτερα μετά από εξέγερση των στρατιωτών που είχαν μεταφερθεί από την Ακρη επειδή δεν τους καταβαλλόταν ο μισθός. Ξεσπούσαν δηλαδή οι στρατιώτες εναντίον των αθών Κυπρίων παρά το γεγονός ότι δεν έφταιγαν εκείνοι και οι σφαγές πρόσθεταν σε εκείνες του προηγούμενου Ιουλίου. Εγγραφε ο γάλλος πρόξενος:

" Λάρνακα 12 Ιανουαρίου 1822

Κύριε Υποκόμη,

Κάποιου γάλλου φονεύθηκε στο δρόμο ο υπηρέτης με πιστόλι από κούρδο στρατιώτη του τάγματος του χατζή Οσμάν. Μάταια ζήτησα ικανοποίηση από τον κυβερνήτη.

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης Γρηγόριος Ε, ο οποίος απαγχονίστηκε από τους Τούρκους μετά την ελληνική επανάσταση του 1821

Το μνημείο για τα θύματα της 9ης Ιουλίου 1821 στη Λευκωσία

πληρώνεται.

Ο φόρος του μηνός αυτού πληρώνεται με τα ασημικά των ναών, που μεταβλήθηκαν σε άμορφη μάζα, τα οποία οι ευρωπαίοι, όντας έμποροι, αγόρασαν.

Οι στρατιώτες εκδήλωσαν τη δυσφορία τους διότι βίασαν την πληρωμή τους σε τόσο άδηλους πόρους και αξίωσαν ζωηρά να τους ικανοποιήσει ο Κυβερνήτης με τα μυθώδη ποσά που οικειοποιήθηκε.

Αυτός εξίσου ανάνδρος, όσο και σκληρός, σοφίστηκε να διαδόσει ότι οι γάλλοι κατελάμβαναν τη Λάρνακα. Επειδεικτικά συγκάλεσε μυστική συνεδρία κατά την οποία αποφασίστηκε ότι λόγω ασφαλών πληροφοριών που πήρε ο κυβερνήτης καθίστατο επείγουσα η επίβλεψη της Λάρνακας με ισχυρές δυνάμεις.

Συνεπώς ο στρατός πήρε διαταγές να συγκεντρωθεί στη Λάρνακα. Πολλά τάγματα χωρίς δυσκολία προσήλθαν, αλλά ο αρχηγός τους, ο οποίος δεν φαινόταν τόσο εύπιστος, δίσταζε να βγει από τη Λευκωσία.

Ενας καυγάς που υποκινήθηκε μεταξύ των στρατιωτών από τον ίδιο τουφεξήμπαση, κατά τον οποίο υπήρξαν και μερικοί πληγωμένοι και από τις δύο πλευρές, χρησίμευσε ως αφορμή στους αγάδες για να ζητήσουν την απομάκρυνση του στρατού.

Πραγματικά ο αρχηγός τους ήλθε στη Λάρνακα χθες το πρωί με όλο το στρατό του. Οι ταραχές αυτές επηρεάζουν το εμπόριο και συνετελούν να επιθυμείται ζωηρά όπως η Πύλη διανοίξει επιτέλους τα μάτια, ως προς την κατάσταση της ωραίας αυτής κήσης.

Βεβαιωθείς για την εμμονή του κυβερνήτη στις κακές του διαθέσεις, σχετίστηκα με τον πύμπαση. Ηλθαν πολλοί και με επισκέφθηκαν και ελπίζω ότι θα τηρηθεί η πειθαρχία και ότι δεν θα ανησυχηθούν οι γάλλοι".

Ιδού και άλλο σοβαρό επεισόδιο για το οποίο δεν είχα ικανοποίηση. Ο αιδεσ. πατήρ καθηγούμενος του Μοναστηρίου Terra Santa στη Λευκωσία ενώ καθόταν στην είσοδο του μοναστηρίου του κακοποιήθηκε από τον τουφεξήμπαση Μουασίλη και δέχθηκε από αυτόν, όσο και από τους άνδρες που τον ακολουθούσαν, διάφορα κτυπήματα με το υποκόπανο του τουφεκιού και το πλατύ του ξίφους τους.

Ο πασάς της Ακρης και ο κυβερνήτης της Κύπρου φιλονικούν για το μισθό του στρατού.

Εν αναμονή της συμφωνίας επέβαλαν νέα φορολογία. Η επιβάρυνση αυτή θα επαναλαμβάνεται κάθε μήνα και θα είναι αδύνατο να